

GAZETA ŁÓDZKA

PRENUMERATA:

Rocznie 15 mrk. 50 fen.,
półrocznie 8 mrk. —
kwartalnie 4 mrk. 50 fen.,
miesięcznie 1 mrk. 50 fen.
za odosobienie do domu 30 fen.

OGŁOSZENIA:

Nadesłane przed tekstem
i w tekście — wiersz 1 mrk.
Nekrologia . . . 50 fen.
Reklamy . . . 60 fen.
Zwyczajne . . . 40 fen.
Drobne ogłoszenia po 6 fen.
za wyraz. Najmniej 50 fen.

**REDAKCJA
I ADMINISTRACJA**
„GAZETY ŁÓDZKIEJ”
ul. Przejazd 8.

Administracja
otwarta od 8 i pół rano
do 6-ej wieczór, w święta
od 6 do 10 rano.

Redakcja
czyta od g. 9-ej do 3-ej
codziennie, w święta
do 10 wieczór.

Łódź, Sobota, 15 Grudnia 1917 r.

ORGAN NARODOWY.

Założyciel i wydawca Jan Grodek.

Rok VI. — № 344.

DRUGA LOTERIA KLASYCZNA

na rzecz towarzystw kulturalno-oświatowych.

23,500 zasadniczych losów, na które pada połowa t. j. 11,750 wygranych i 10 premii.

Opłata za cały los 24 marki.

Główne wygrane: 350,000, 250,000, 200,000, 180,000, 140,000, 130,000, 120,000, 115,000, 110,000, 100,000, 80,000, 50,000, 45,000, 40,000 i wiele innych.

na ogólną sumę **2,705,700 Mk.**

Największe wygrane — najmniejsza liczba losów.

Ciągnięcie 1-ej klasy 21 i 22 lutego 1918 roku.

Zgłoszenia przyjmuje Zarząd w Warszawie, Królewska 23.

Wybory do sejmików w okupacji austriackiej.

W okupacji austriackiej rozpoczęły się wybory do sejmików powiatowych. Sprawa ta ma swoją dość długą historję. W październiku, w roku 1916-tym, zebrał się w Lublinie wiec włościański z udziałem kilkuset uczestników, na którym włościanstwo jaknajenergiczniej domagało się wprowadzenia samorządu powiatowego, który stał by się jedną z podstaw państwowości polskiej. Prezes zjednoczenia ludowego p. Sadlak samorzutnie przeprowadził nawet wybory w Krasnostawskim i utworzył tymczasową radę powiatową.

Podobny ruch rozpoczął się w innych powiatach ziemi lubelskiej, jak również w powiecie radomskim i częstochowskim.

W grudniu 1916-ego roku wygotowało general-gubernatorstwo lubelskie projekt sejmików powiatowych z wyborów i wysłało go do naczelnej komendy armji.—Naczelna komenda armji zatwierdziła ten projekt, który następnie został przedłożony Tymczasowej Radzie Stanu do zatwierdzenia.

Wielkie przeoczenie było Tym. Rady Stanu, że projekt ten przez długi czas nie uzyskał jej zatwierdzenia.

Stanowisko Tym. Rady Stanu byłoby znacznie silniejsze, gdyby w każdym powiecie istniała reprezentacja i wydział wykonawczy, mogący się znośić bezpośrednio z naczelną magistraturą Królestwa Polskiego.

Dopiero po wystąpieniu lewicy projekt sejmików został z pewnymi zmianami zatwierdzony, a obecnie wprowadzany jest w życie.

Zasady samorządu powiatowego są następujące:

Reprezentacja powiatowa składa się w powiatach, w których liczba mieszkańców nie przenosi 100 tysięcy, z 24 deputatów, a w powiatach, mających ponad 100 tysięcy mieszkańców, powiększa się liczbę deputatów o jednego na każde rozpoczęte 10 tysięcy mieszkańców. Reprezentację wybiera się na okres trzyletni. W skład sejmików wchodzi przedstawiciele następujących grup: grupa najwyższej opodatkowanych z handlu, z przemysłu i własności nieruchomości; reprezentanci miasta i gmin miejskich.

Liczbę mandatów rozdziela się na poszczególne grupy. Przedewszystkiem oznacza się liczbę deputatów miejskich na podstawie stosunku liczby mieszkańców miasta do ogólnej liczby ludności

powiatu, przyczem liczbę mandatów, przypadających miastom, zwiększa się o 1 kosztem reszty mandatów. Liczba mandatów miejskich ma nadto wynosić przynajmniej 1/6 ogólnej liczby mandatów, a nie może przekroczyć 1/2 ogólnej liczby mandatów, przypadających odnośnemu powiatowi.

Ilość mandatów, pozostałych po odjęciu mandatów miejskich, rozdziela się w równych częściach między grupę najwyższej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomości i grupę gmin wiejskich. Przy nieparzystej liczbie mandatów przypada pozostały mandat grupie gmin wiejskich.

Do grupy najwyższej opodatkowanych z handlu, przemysłu i własności nieruchomości należą: kto w powiecie do zapisania wyborów posiadał własność ziemską o obszarze co najmniej 150 morgów, albo dzierżawił grunta w obszarze co najmniej 300 morgów; kto posiadał dom mieszkalny, przedstawiający na podstawie oszacowania dla celów ubezpieczenia od ognia wartość co najmniej 30 tysięcy rubli, albo prowadzi przedsiębiorstwo przemysłowe lub fabryczne ze stałą siedzibą, w którym pracuje stale co najmniej 100 robotników albo ma przepisaną patent przemysłowy lub handlowy I—IV klasy.

Mandaty, przypadające na grupę miast, rozdziela się między miasta, znajdujące się w powiecie wedle ilości ich mieszkańców; każde miasto musi jednak otrzymać przynajmniej jeden mandat.

Deputatów wybierają członkowie rady miejskiej i członkowie magistratu, nie należący do rady miejskiej pod przewodnictwem burmistrza.

Deputatów z grupy gmin miejskich wybiera się tak, by na każdą gminę wypadł jeden deputat. Uprawnionym do wyborów jest każdy, kto uprawniony jest do głosowania na zgromadzeniu gminnym, ten kto posiada dom mieszkalny, przedstawiający wartość 2 tysięcy rubli, lub kto posiada patent handlowy lub przemysłowy, lub i ten kto w gminie jest zamieszkały, ukończył 25 lat i cztery klasy szkoły średniej.

Do zakresu działania reprezentacji powiatowej należy: piecza nad gospodarczymi, zdrowotnymi i kulturalnymi interesami powiatu, jako: zarząd własnego majątku, ochrona i rozwój rolnictwa, handlu i przemysłu.

Budowa i utrzymanie potrzebnych dla powiatu dróg i innych środków komunikacyjnych, tudzież subwencjonowanie urzędów komunikacyjnych, których utrzymanie należy do innych czynników. Opieka nad zdrowotnością;

urządzenie i utrzymanie szpitali i innych urzędów sanitarnych, sprawy ubogich, popieranie oświaty ludowej i zawodowego wykształcenia, zarządzenia celem zwalczania pijactwa.

Organami reprezentacji powiatowej są: Sejmik powiatowy, wydział powiatowy i przewodniczący. Przewodniczącym jest każdorazowy komendant powiatowy, albo w jego zastępstwie kierujący komisarz cywilny, z tem naturalnie zastrzeżeniem, że, gdy władze powiatowe przejdą w ręce polskie, przewodniczącym będzie starosta lub komisarz powiatowy.

W ten sposób ludność powiatów Królestwa Polskiego dostaje nareszcie prawną reprezentację. Znaczenie narodowej tej reprezentacji zależeć będzie od tego, jak wywiązuje się ona będzie w poszczególnych powiatach z powierzonych jej zadań. Czy panować w niej będzie duch pożytecznej pracy i czy potrafi w szerokiej masach społeczeństwa obudzić ducha ofiarności na rzecz samopomocy w cywilizacyjnym rozwoju.

Nie mniej jednak Sejmiki mogą odegrać bardzo poważną rolę w ukształtowaniu się politycznego życia w kraju i targane waściami wewnątrz społeczeństwo dowie się nareszcie przy pomocy Sejmików, jakie kierunki polityczne i jakie prądy mają rzeczywistą większość w narodzie.

Istniały w obozie aktywistycznym obawy, że Sejmiki staną się ogniskiem propagandy pasywistycznej. Obaw tych nie podzielam. Nie jest wykluczone, że w pewnych może powiatach endecja zdoła uzyskać większość w składzie osobistym sejmików, liczenie się jednak z rzeczywistą pracą pożytywną dla dobra powiatu, konieczność przystosowania się do rządu polskiego i jego organów wykonawczych, w krótkim czasie nawet w tych sejmikach muszą wziąć górę.

Niebawem wypłyne w sejmikach szereg tendencji nowych, szczególnie licznie reprezentowane włościanstwo postawi swój program agrarny i około tego programu, około pozytywnych spraw przyszłych traktatów celnych, ochrony rolnictwa, chowu bydła, komasacji, parcelacji i t. d. będzie się tworzyć nowe zróżnicowanie się stronnictw Król. Polskiego.

Historja samorządu w innych krajach poucza, że często najdonioślejsze dla państwa całego reformy podnoszone były i agitowane przez skromne reprezentacje powiatowe.

Jan Sutorowski.

Kronika polityczna.

Rokowania o zawieszenie broni.

Berlin. (Urzędowo).

Przed południem i po południu 13 grudnia odbyły się w Brześciu Litewskim posiedzenia plenarne, na których przedmiotem szczegółowych narad były poszczególne punkty projektów stron obu w sprawie zawieszenia broni. W dniu 14-y grudnia przed południem kontynuowano pertraktacje.

Przerwa w działaniach bojowych a rozejm.

Rzeczoznawca wojskowy „Vossische Ztg.” pisze:

Dotychczas jeszcze panuje niezrozumienie różnicy pomiędzy przerwą w działaniach bojowych (Waffenruhe) a zawieszeniem broni (Waffenstillstand). Ołóż, przerwa w działaniach bojowych jest wyłącznie umową, stojącą naprzeciwko siebie oddziałów wojska, na przykład, dla pochowania poległych pomiędzy obu liniami. Przerwa taka może być, stosownie do potrzeby, rozciągnięta nawet na całe fronty przez odpowiednich dowódców. Natomiast zawieszenie broni jest prawomocną, traktatową umową pomiędzy obu najwyższymi dowództwami armji, o której w każdym razie rozstrzygają też władze polityczne obu krajów wojujących.

Rozpoczęte obecnie z rosjanami rokowania o rozejm prowadzone będą ze strony niemieckiej przez generała Hoffmanna, szefa sztabu wodza naczelnego na wschodzie, ks. Leopolda bawarskiego.

Demobilizacja w Rosji.

„Utro Rosji” donosi:

Z inicjatywy generalisimusa Krylenki utworzono w Rosji nowe ministerjum demobilizacji.

Ministerjum to rozpoczęło już swoje czynności. Roczники od 45 do 40 lat zostały już zwolnione, roczniki od 40 do 35 lat, otrzymały urlopy aż do odwołania. Uwolnieni też zostali wszyscy ci żołnierze, którzy swego czasu brali udział w obronie portu Artura.

Bolszewicy chcą, by pokój był zawarty w styczniu.

„Prawda” oświadcza, że najżywośćniejsze interesy Rosji wymagają, aby pokój z nieprzyjacielem został zawarty w styczniu, z sojusznikami lub bez nich.

Peł. Ag. Tel. donosi: W odpowiedzi na przemówienie angielskiego ambasadora do przedstawicieli prasy petersburskiej oświadcza „Prawda”, że trzeba rozpocząć zawieszenie broni, aby mieć możność omówić warunki ogólnego pokoju. Mowa Buchanana i fakt, że na paryskiej konferencji nie powzięto żadnych uchwał, oraz list lorda Lansdowne'a dziennik uważa za oznaki rozprężenia w kierujących kołach koalicji, która zaczyna rozumieć coraz bardziej wzrastającą siłę rządu bolszewickiego. „Prawda” ma nadzieję, że masy zmuszą koalicję, aby przystąpiła do rokowań pokojowych.

Większość za natychmiastowym pokojem.

Podług informacji „Prawdy”, w rosyjskim zgromadzeniu prawodawczym opowiedziano się większością 150 głosów za natychmiastowym zawarciem pokoju.

Rosyjski współpracownik Berneńskiego „Bundu” donosi: w Petersburgu nikt nie wątpi, że zawieszenie broni przyjdzie do skutku, ponieważ żądają go żołnierze.

Wojna domowa w Rosji.

Biuro Rentera donosi: Przedstawiciel rządu depeszuje, że wojska bolszewickie zajęły Kaługę i Tamarówkę, rozbroiły oddziały Kornilowa, wzięły je do niewoli i przywróciły władzę rewolucyjną.

Komisarz floty czarnomorskiej zażądał telegraficznie natychmiastowego przystania wszystkich oddziałów floty czarnomorskiej wraz z największą liczbą karabinów maszynowych, przyczem zakomunikował, że wojska kadetów atakują Rostów za pomocą samochodów opancerzonych.

Z Haparandy donoszą do „Berliner Tageblatt”: Pod przewodnictwem byłego członka Dumy, Charlamowa, południowo-zachodni korpus kozaków utworzył rząd własny w Kijowie. Do rządu tego należą kozacy: Makarenko, Kurnobko i Kozow.

